

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 21. aprila 2020.godine
Br.ref.:RK1551/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI231/19

Podnosilac

**Kosovska agencija za privatizaciju koja zastupa
DP „Kosovo-Export“**

**Zahtev za ocenu ustavnosti presude AC-I-15-0212-A0001 Žalbenog veća
Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku
agenciju za privatizaciju od 22. avgusta 2019 godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahtev je podnela Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koja zastupak DP „Kosovo-Export“. Podnosioca zahteva zastupa Vjollca Haliti, pravnica Kosovske agencije za privatizaciju.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu AC-I-15-0212-A0001 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće PKVS) od 22. avgusta 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Žalbenog veća PKVS kojom se navodno, podnosiocu zahteva povređuju prava i slobode garantovane članom 3. stav 1. [Jednakost pred zakonom], članom 7. [Vrednosti], članom 24. stav 1. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] članom 54. stav 1. [Sudska zaštita prava], članom 102. stav 3, [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: (EKLjP).
4. Pored toga, podnosilac zahteva traži i uvođenje privremene mere obezbeđenja nad predmetnom imovinom, konkretnije nad katastarskim parcelama br. 1740 u površini od 0.24,41 ha, k.p. 1741 u površini od 0.78,03 ha, k.p. 1742 u površini od 0.78,03 ha, k.p. 1743 u površini od 2.88,29 ha, k.p. 1744 u površini od 0.32,72 ha, k.p. 1745 u površini od 0.80,68 ha, k.p. 1899 u površini od 3.56,71 ha, u ukupnoj površini od 9.76,27 ha.
5. Time bi se, po navodima podnosioca zahteva, *“zabranilo svako otuđenje imovine, raspodela nepokretnosti ili opterećivanje, čime bi se otklonila i mogućnost da nastane nepopravljiva šteta“*.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članovima 21.4 i 113.7 Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka], 27. [Privremene mere] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 56. [Zahtev za uvođenje privremenih mera] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 18. decembra 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 20. decembra 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Remzije Istrefi-Peci, za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Selvete Gërxhaliu-Krasniqi.

9. Dana 20. januara 2020. godine, Sud je obavestio pravnog zastupnika podnosioca zahteva o registraciji zahteva i kopiju zahteva prosledio Žalbenom veću PKVS.
10. Dana 26. februara 2020. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 11. avgusta 2014. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu:KAP), je oglasila tender, radi privatizacije imovine DP „Kosovo-Export“.
12. Dana 9. decembra 2014. godine, lice Z. Rr.H., podnelo je tužbu Posebnoj komori Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu:PKVS), za potvrđivanje prava svojine u vezi sa katastarskim parcelom br. 1740, plan 31, list 50, po kulturi pašnjak 3. klase, u površini od 0.24,41 ha, katastarskom parcelom br. 1741, plan 31, list 50, po kulturi obradivo zemljište 7. klase, u površini od 0.65,63 ha, katastarskom parcelom br. 1742, plan 31, list 50, po kulturi obradivo zemljište 5. klase, u površini od 0.78,03 ha i katastarskom parcelom br. 1743, plan 31, list 50, po kulturi pašnjak 3. klase, u površini od 2.88,29 ha, sve ovo na mestu zvanom “Veternik” u ukupnoj površini od 9.76,27 ha, sporne nepokretnosti. U tužbi, Z. R.H. je tražila, da joj se prizna ovo pravo *“jer smatra da je ova imovina pogrešno upisana na ime tuženog“*.
13. Tužilja Z.Rr.H., je uz tužbu za utvrđivanje prava svojine, podnela i zahtev za uvođenje privremene mere - suspenzije tendera koji je raspisao KAP 11. avgusta 2014. godine.
14. Dana 29. decembra 2014. godine, KAP (tužena) je podnela odgovor na tužbu, navodeći da *“osporava u potpunosti tužbu i navode iz tužbe tužilje kao neosnovane za osnovu zakona. Po navodima tužene, tužilja je podnela tužbu u suprotnosti sa principom “Legitimacioad causam” zato što istoj nedostaje aktivna legitimacija za procesuiranje sudskog pitanja i tužilja nije naglasila pravni osnov na kojem se zasniva tužbeni zahtev”*; Na osnovu navoda KAP-a, *“pravo vlasništva nad spornim parcelama je dobila na osnovu postulata održaja, jer je pouzdan i legitiman nosilac, kao i da iz podnete tužbe proizilazi da je zastareo rok prava za tužilju za traži povraćaj stvari, zato što se tužilja nije interesovala za svoju imovinu od 1965. godine pa sve do podnošenja tužbe tokom 2014. godine, i predlaže da se odbaci tužba kao neprihvatljiva ili da se odbije kao neosnovana.”*
15. Sud, na osnovu spisa predmeta, primećuje da su Specijalizovano veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Specijalizovano veće PKVS), i Žalbeno veće PKVS, vodili dva odvojena sudska postupka. Prvi sudski postupak se vodio povodom zahtev za uvođenje privremene mere, dok se drugi sudski postupak vodio po glavnom tužbenom zahtevu za povraćaj prava svojine.

Sudski postupak povodom zahteva za uvođenje privremene mere

16. Dana 3. februara 2015. godine, Specijalizovano veće PKVS donelo je rešenje C-II-14-0140-C0001, kojim je usvojilo zahtev lica Z.Rr.H., za izdavanje preliminarne sudske zabrane, čime je KAP-u zabranilo da preuzima bilo kakvu pravnu radnju koja se tiče privatizacije navedenih katastarskih parcela koje su trenutno bile upisane kao imovina DP „Kosova Export“, u ukupnoj površini od 9.76,27 ha.
17. U obrazloženju rešenja za uvođenje privremene mere Specijalizovano veće PKVS je navelo: *„Posebna komora smatra da mogućnost oštećenja, gubitka ili štete može nastupiti u ovom slučaju. U slučaju da je krajnji ishod glavne tužbe taj da tužilac ima pravo sa svojim zahtevom/tužbom, onda se ona ne može racionalno nadoknaditi po razumnoj ceni zato što je reč o nepokretnoj imovini i jer bi materijalna šteta bila velika. Pored toga, novčana naknada ne bi bila racionalna jer bi cena mogla biti ona koja nije tržišna, ali čak i ako bi bila, isplata bi mogla kasniti bez razloga. Vlasnicima bi bilo uskraćeno raspolaganje zemljištem i prihodima od njega.“*
18. Dana 18. februara 2015. godine, tužena (KAP) je izjavila žalbu Žalbenom veću PKVS, protiv rešenja C-II.-14-0140-C0001 od 3. februara 2015. godine, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
19. U žalbi, KAP je navela da *„smatra da nije postojala aktivna legitimacija za podnošenje tužbe od strane tužilje jer nije dokazano da je tužilja zakonski naslednik svog pretka. Prema navodima KAP, tužilja nijednim materijalnim dokazom nije potkrepila svoj zahtev za izdavanje privremene mere. Da se tužilja nije nikada interesovala za svoju imovinu od 1965. godine“*.
20. Dana 26. marta 2015. godine, Žalbeno veće PKVS, je donelo rešenje AC-I.-15-0041-A0001, kojim je odbilo žalbu KAP kao neosnovanu. U obrazloženju rešenja Žalbenog veća KAP stoji: *„Sa ocenom Specijalizovanog veća PKVS da se treba uvesti privremena mera složilo se i Žalbeno veće i zbog činjenice da je tužilačka strana dostavila brojne dokaze kojima se dokazuje velika verovatnoća navodnog prava, kao što su: posedovni list iz 1957. i 1960. godine, odluka Nacionalnog veća iz 1961. godine kojom je tužilji oduzeta imovina sa obrazloženjem da ona ne može obrađivati to zemljište jer nema dovoljno radne snage, odluka Komisije za raspravljanje imovinskih odnosa od 21. jula 1965. godine kojom je tužilji vraćena oduzeta imovina, dok tuženi nije nijednim dokazom dokazao suprotno, tako da u skladu sa članom 55.1 Aneksa ZPKVS-a, Žalbeno veće smatra da je takva privremena mera neophodna do meritornog rešavanja tužbe“*.

Sudski postupak povodom tužbe radi potvrđivanja prava svojine

21. Dana 1. septembra 2015. godine, Specijalizovano veće PKVS, je donelo nalog C-II-14-0140-C0001, u kome je navelo da *„i) Specijalizovano veće obaveštava stranke da trenutno razmatra mogućnost izdavanja naloga za odustajanje od prikupljanja dodatnih dokaza. ii) Pozivaju se stranke da, ako ih imaju, dostave podneske i argumente u ovoj fazi postupka u roku od 7 (sedam) dana*

od dana prijema ovog obaveštenja. **iii)** Podnesci i celokupna priložena dokumentacija se moraju dostaviti u jednom primerku za predmet parnice suda i jednom primerku koji se dostavlja protivničkoj strani“.

22. Dana 11. septembar 2015. godine, Specijalizovano veće PKVS, je donelo novi nalog C-II-14-0140-C0001, u kome obaveštava stranke da „s obzirom na to da u postupku ne postoje sporna pitanja koja se moraju dodatno razjasniti u pogledu materijalnih činjenica za odlučivanje u predmetu ili predmetnoj stvari, Specijalizovano veće II odlučuje da oslobodi postupak od prikupljanja dodatnih dokaza“.
23. Dana 14. septembra 2015. godine, Specijalizovano veće PKVS je donelo presudu C-II-14-0140-C0001, kojom je usvojilo tužbu radi priznanja prava svojine Z.Rr.H., nad parcelama koje je navela u tužbenom zahtevu, u ukupnoj površini od 9.76,27 ha.
24. Istom presudom, Specijalizovano veće PKVS je obavezalo KAP, da prenese na tužilju potpun posed nad imovinom opisanom pod tačkom I izreke, kao i da joj obezbedi sve potrebne isprave kako bi se omogućio upis zemljišta na njeno ime pri katastarskim kancelarijama.
25. U obrazloženju presude C-II-14-0140-C0001 Specijalizovanog veća PKVS stoji:

„Sudija izvestilac Specijalizovanog veća je izdao nalog kao što je predviđeno članom 34. stav 4, obaveštavajući stranke o eventualnoj mogućnosti da Sud izda nalog za isključenje prikupljanja dodatnih dokaza. U vezi sa ovim procesnim korakom, nijedna od stranaka nije dostavila podneske ili argumente u određenom roku, nijedna od stranaka nije tražila održavanje usmene rasprave, niti prikupljanje dodatnih dokaza...“

Što se tiče pitanja postojanja aktivne legitimacije za podnošenje tužbe od strane tužilje, u svim uverenjima o posedovnim listovima koje su katastarske kancelarije izdale 8. aprila 1957. godine, 25. aprila 1957. godine, 18. novembra 1961. godine i 26. juna 1969. godine, sporne parcele su upisane na ime tužilje Z.Rr.H., i kao rezultat toga lako se razumeti da ona ima punu aktivnu legitimaciju za postupanje radi svojih prava u vezi sa spornim zemljišnim parcelama.

Lice R. A. P., predak tužilje Z.Rr.H., bio je vlasnik sledećih katastarskih parcela: 9/31, 9/32, 9/33, 9/34, 9/35, 9/36 i 9/80, Katastarska zona Priština, ukupne površine od 9.76,27 ha.

Tužilja Z.Rr.H., je kao isključivi naslednik svog pokojnog oca nasledila imovinu i zemljišne parcele su upisane na njeno ime i počela je da plaća takse na tu imovinu.

Svi dokumenti koje je tužilja podnela sudu su kopije originalnih dokumenata overene kod javnog beležnika koji se nalaze u nadležnim arhivima opštine Priština.“

26. Dana 8. oktobra 2015. godine, KAP je uložila žalbu Žalbenom veću PKVS na presudu C-II-14-0140-COO01 Specijalizovanog veća PKVS. U žalbi, KAP je između ostalog navela "da je prvostepeni sud učinio povredu zakona i zakonskih odredaba zbog toga što uopšte nije održao raspravu, jer je izreka presude protivrečna sama sebi i razlozima presude i uopšte ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama - presuda uopšte ne sadrži obrazloženje, da prvostepeni sud nije utvrdio činjenicu da li tužilja poseduje spornu imovinu, da li je savesni držalac i koliko dugo je poseduje".
27. Dana 22. avgusta 2019. godine, Žalbeno veće PKVS je donelo presudu AC-I-15-0212-A0001, kojom je žalbu KAP odbilo kao neosnovanu. U obrazloženju presude Žalbenog veća stoji:

„Što se tiče žalbenog navoda KAP da je prvostepeni sud učinio povredu zakona i zakonskih odredba zbog toga što uopšte nije održao raspravu, Žalbeno veće smatra da je Specijalizovano veće u konkretnom slučaju postupilo u skladu sa Aneksom Zakona o Posebnoj komori, odnosno članom 34. stavovima 3. i 4. Nalogom od 1. septembra 2015. godine, Specijalizovano veće je obavestilo stranke u postupku da je razmotrena mogućnost donošenja naloga za odustajanje od prikupljanja dodatnih dokaza i pozvalo stranke da, ako ih imaju, dostave podneske i argumente za ovu fazu postupka u roku od 7 dana od dana prijema tog obaveštenja. Nijedna od stranaka nije dostavila nijedan dokaz, niti je osporila takvu mogućnost, tako da ni ovaj žalbeni navod KAP nije utemeljen.

Iz dokaza koje je izvelo Specijalizovano veće i koji se nalaze u spisu predmeta, potvrđuje se da ova sporna imovina nikada od 1957. godine nije bila na ime DP, već na ime pretka tužilje i na ime tužilje.

Žalbom KAP nije pružen nijedan dodatni dokaz koji bi mogao da izmeni činjenično stanje koje je Specijalizovano veće utvrdilo o žalbenom presudom. Ona je čitavo obrazloženje prigovora fokusirala na neodržavanje rasprave, ne pružajući nijedan argument koji bi mogao da obori dokaze koje je pružila tužilja. I bez održavanja rasprave, KAP je pružena mogućnost da dostavi dodatne dokaze i argumente koji bi išli njoj u prilog jer je upozorena da rasprava neće biti održana u skladu sa zakonom, odnosno članom 34. Aneksa Zakona o posebnoj komori. Kao jedini dokaz, a koji se nalazio i u dosijeu pred Specijalizovanim većem, KAP pominje uverenje o imovini koja je na ime DP, ali nije bilo dokaza po kom osnovu je ova imovina prešla na ime DP kada svi dokazi potvrđuju da je ova imovinu uvek bila na ime tužilje.“

Navodi podnosioca

28. Podnosilac zahteva navodi da su Specijalizovanu veću PKVS i Žalbeno veće PKVS, svojim presudama njemu povredili prava i slobode garantovane članom 3. stav 1. [Jednakost pred zakonom], članom 7. [Vrednosti], članom 24. stav 1. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] članom 54. stav 1. [Sudska zaštita prava], članom 102. stav 3. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLjP.

29. Konkretnije, što se tiče povrede člana 3. stava 1. Ustava, podnosilac zahteva navodii „*Povredu ustavnosti i zakonitosti koja je određena članom 3, stav 1, zbog povrede fundamentalnog principa punog poštovanja vladavine zakona. Takođe se ovde bavimo i povredom poštovanja osnovnih ljudskih prava i sloboda, prava koja su osporena od strane sudkog organa, koji je po Ustavu Kosova krajnji čuvar i jedini zaštitnik prava građana i uspostavljanja zakonitosti, kršenjem ovog načela njemu povredili i osnovna ljudska prava i slobode*“.
30. Dalje što se tiče povrede člana 24. stav 1. i člana 31. Ustava, podnosilac zahteva navodi „*da je Posebna komora (prvi i drugi stepen) povredila zakonske odredbe člana 4.7.1 Zakona o Komori i člana 6. „Pravo na pravično suđenje“ Konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda. Ovo stoga što je sud pokazao pristrasnost time što je ubrzao okončanje postupka kada je odlučio pre nego što je okončan pismeni postupak i bez održavanja rasprave. Prema članu 40. st. 1 tačka 1.3, pismeni postupak se završava podnošenjem protiv odgovora, a u konkretnom slučaju, sud je odlučio samo po tužbi i odgovoru na tužbu*“.
31. Podnosilac zahteva dalje navodi da: „*Sud je nastavio sa procesuiranjem slučaja u suprotnosti sa članom 47 “Postupci tokom sednice” al. 3, 4, 5, 6, 7. Nije uopšte bila zakazana sednica, već je odlučeno samo jednom proceduralnom odlukom za razliku od drugih slučaja bez administracije (čitana i pročitana istih) kao što to propisuje zakon. Takođe, takva radnja je u suprotnosti i sa samom sudskom praksom, jer u slučajevima kada se bavimo tužbom za utvrđivanje vlasništva, a posebno u ovom konkretnom slučaju (površina od 9.76.27 ha), sud, odnosno Posebna Komora, je utemeljila sledeću sudsku praksu: Na osnovu Dodatka Zakonu u KAP-u, odnosno članu 10, određuje se obustava svih radnji bilo upravnih ili sudskih.*“
32. Podnosilac zahteva takođe izjavljuje da „*Komora je nastavila sa razmatranjem slučaja u suprotnosti sa sudskom praksom i Ustavnim sudom (ref. Presuda u slučaju br. KG 142/16). Dalje, Sud obrazlaže zašto nije održao sednicu uz ubeđenje da je tužilja bila ta koja je trebala da traži da se održi sudska sednica” ! Ovaj stav Sudova ne nailazi podršku i nije u skladu sa bilo kojom zakonskom odredbom Zakona o Posebnoj Komori Vrhovnog suda Kosova i Zakona o Parničnom Postupku.*“
33. U vezi sa povredom člana 54. stav 1. Ustava, podnosilac navodi „*da svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom ili zakonom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je takvo pravo prekršeno*“.
34. S tim u vezi, podnosilac navodi da je uskraćivanje prava na pravnu zaštitu, dovelo do povrede člana 102. stav 3. Ustava, kojim je utvrđeno da sudovi sude na osnovu Ustava i zakona. Po navodima Podnosioca “a) *Tužilji je vraćeno pravo vlasništva nad zemljištem, bez ikakvog pravnog osnova, za povraćaj nepokretne imovine. Na Kosovu još uvek ne postoji zakon o povraćaju imovine. b) Druga zakonska povreda se tiče činjenice da je sud doneo odluku bez održavanja nikakve sudske rasprave (u suprotnosti sa članom 53 Zakona o Komori), što predstavlja ozbiljnu povredu, u suprotnosti sa članom 182.2, i)*

ZPP-a, što se može videti iz odluke Specijalizovanog veća C-II-14-0140-C-0001 od 3.2.2015. godine, c) Odluka Žalbenog veća AC-I-15-0212-A0001 od 22. avgusta 2019. godine, grubo krši važeći zakon ZPP-a, član 277, aJ, kao iz zakon o izmenama i dopunama zakona br. 03/L-006, o parničnom postupku, br. 04/L-118, jer je tužilja preminula dana 23.9.2015. godine (smrtnica od 27.08.2015. godine), dok je sud odlučio Presudom dana 22.08.2019. godine, kao drugostepeni organ u nedostatku aktivne legitimacije strane.

35. Podnosilac zahteva tvrdi povredu člana 6, navodeći da je žalbeno veće PKVS-a, *“bilo hronološki obavješteno o svim proceduralnim i zakonskim povredama od strane Specijalizovanog veća PKVS-a, između ostalog i o ustavnim povredama. Ali, iz odluke Apelacionog Suda se jasno vidi da nisu svi žalbeni navodi razmotreni/utvrđeni i da su bili zanemareni”*.
36. Na kraju, podnosilac svoje navode završava stavom *„da je Žalbeno veće PKVS svojom presudom br. AC-I-15-021-A00012 odlučilo uz povredu člana 7. stava 1. Ustava Republike Kosovo, kojim je utvrđeno da sudovi sude o društvenim vrednostima uz poštovanje načela jednakosti, ne narušavajući ljudska prava i slobode i vladavinu prava”*.
37. Podnosilac takođe zahteva od Suda i da uvede privremenu meru, čime bi se sprečilo otuđenje, raspodela ili opterećenje predmetne imovine kako bi se sprečila šteta koja može da nastane tokom postupka pred sudom.
38. Podnosilac zahteva traži od Suda da donese presudu kojom će proglasiti zahtev prihvatljivim i poništiti presudu AC-I-15-0212-A0001 od 22. avgusta 2019. godine, koju je donelo Žalbeno veće PKVS, i presudu C-II-14-0140-C0001, od 14. septembra 2015. godine, koju je donelo Specijalizovano veće PKVS, ili u suprotnom da predmet vratiti na ponovno suđenje.

Prihvatljivost zahteva

39. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom o radu.
40. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

41. Sud smatra da u skladu sa članom 21. 4. Ustava, koji propisuje da *„Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva“*, podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu, pozivajući se na prava koja važe za pojedince, a i za pravna lica (vidi, *mutatis mutandis*, rešenje od 27. januara 2010. godine, zahtev KI41/09, AAB-RIINVEST University L.C.C., Priština protiv Republike Kosovo).

42. Štaviše, Sud se takođe poziva i na uslove prihvatljivosti, kao što je propisano u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.“

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.“

Član 49.
[Rokovi]

„Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku... .“

43. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva podneo zahtev u svojstvu ovlašćene strane, osporavajući akt javnog organa, odnosno presudu AC-I-15-0212-A0001 Žalbenog veća PKVS, od 22. avgusta 2019. godine, nakon iscrpljenja svih pravnih sredstava. Podnosilac zahteva je isto tako naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su povređene, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.
44. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 39. [Kriterijum o prihvatljivosti], stav (2) Poslovnika o radu, koje propisuje:
- “(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.“*
45. U konkretnom slučaju, Sud primećuje da se suštinsko pitanje u zahtevu podnosioca odnosi na utvrđivanje imovinskog prava nad nepokretnom imovinom Tim povodom, redovni sudovi su vodili dva sudska postupka, od kojih, jedan povodom zahteva za uvođenje privremene mere, a drugi povodom rešavanja imovinskih prava nad predmetnom imovinom.
46. Shodno tome, uzimajući u obzir ishode oba sudska postupaka Sud napominje, da je sudski postupak vezano za privremenu meru u trenutnim okolnostima postao bespredmetan, i to iz razloga što je presudom Žalbenog veća PKVS,

glavno pitanje u predmetnoj tužbi rešeno, samim tim su prestale i sve pravne posledice koje je Žalbeno veće PKVS rešenjem AC-I.-15-0041-A00010, o uvođenju priveremene mere uspostavilo. Iz tih razloga Sud se neće baviti ovim delom sudskog postupka.

47. Što se tiče sudskog postupka koji je vođen povodom tužbe za utvrđivanje imovinskih prava nad predmetnom imovinom, Sud i pored činjenice da je podnosilac u zahtevu naveo povrede više članova Ustava i EKLjP, je mišljenja da kao primarnu povredu, podnosilac zahteva u prvi plan ističe povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLjP, koje on dovodi u vezu sa pogrešnom primenom određenih odredbi zakona, kao i sa neodržavanjem raspravne sednice na kojoj je i rešeno pitanje predmetne imovine. Takav stav redovnih sudova je po navodima podnosioca zahteva bio pristrasan i razlikovao se od sudske prakse (član 3. i 24. Ustava), jer on nije imao efikasnu pravnu i sudsku zaštitu (član 54. i 102. Ustava).
48. S tim u vezi, Sud smatra da jedan deo tih navoda podnosilac u zahtevu podiže na nivo zakonitosti u vezi sa povredom člana 31. Ustava i člana 6. EKLjP, dok drugi deo navoda podnosilac zahteva diže i gradi na nivo ustavnosti u vezi sa povredom člana 31. Ustava i člana 6. EKLjP.
49. Shodno tome, Sud upravo zbog tih zaključaka nalazi za potrebu da navode podnosioca zahteva podeli na **i)** navode koje podnosilac podiže na nivo zakonitosti u vezi sa ustavnim povredama, kao i **ii)** navode koje podnosilac u zahtevu podiže na nivo ustavnosti u vezi sa ustavnim povredama.

i) navodi koje podnosilac zahteva podiže na nivo zakonitosti u vezi sa povredom člana 31 Ustava i člana 6 EKLjP

50. Po mišljenju Suda, navode koje podnosilac podiže na nivo zakonitosti u cilju izgradnje navodnih povreda, su navodi koje on dovodi u vezu sa činjenicom da su Specijalizovano veće PKVS i Žalbeno veće PKVS, povredili zakonske odredbe člana 4.7.1 Zakona br. 04/L-033 o Posebnoj komori (u daljem tekstu: Zakon), da su pogrešno primenili član 40.1.3 Zakona, i pogrešno utvrdilo činjenično stanje po pitanju vlasništva nad predmetnom imovinom, da je vraćeno i movinsko pravo bez zaonskog osnova za povraćaj nepokretne imovine ker na Kosovo još uvek ne postoji Zakon o povraćaju imovine, da je postupak nastavljen i ako tužilja nije imala aktivnu legitimaciju, što je ubrzalo okončanje postupka povodom predmetne imovine.
51. U prilogu navedenih povreda podnosilac zahteva dodaje, i da je u žalbenom postupku pred Žalbenim većem PKVS on hronološkim redom ukazao na sve propuste Specijalizovanog veća PKVS, ali da Žalbeno veće PKVS nije odgovorilo ni na jedan od tih navoda. Sve ovo je po navodima podnosioca zahteva vodilo do povrede člana 31. Ustava i člana 6. EKLjP.
52. Specifičnije, a u vezi sa prvom kategorijom navoda, odnosno tvrdnji u vezi sa utvrđivanjem činjeničnog stanja i primene materijalnog prava, Sud podseća da je uvek naglašavao da ovi navodi ne spadaju pod nadležnost Suda, i samim tim, u principu, ne mogu se razmatrati od strane Suda (vidi, s tim u vezi, između ostalog, slučajeve Suda KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*,

Rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35, KI154/17 i 05/18 podnosioci zahteva *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "Barbas"* Rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019 god, stav 60, KI192/18, podnosilac zahteva *Kosovska kompanija za distribuciju i snabdevanje energijom, KEDS d.d.*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 16. avgusta 2019 god, stav 49).

53. Sud je takođe preko svoje sudske prakse konstantno naglašavao da nije njegov zadatak da se bavi greškama u činjenicama i zakonu, koje su navodno izvršili redovni sudovi (zakonitost), osim i u meri u kojoj su iste mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). On sam ne može oceniti zakon koji je doveo do toga da redovni sud usvoji jednu umesto neke druge odluke. Da je drugačije, Sud bi delovao kao sud "četvrtog stepena", što bi rezultiralo prevazilaženjem granica postavljenim pod njegovom jurisdikcijom. U stvari, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi slučaj ESLJP-a, *Garcia Ruiz protiv Španije*, Presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28; vidi i, između ostalog, slučajeve Suda: KI70/11, podnosioci zahteva: *Faik Hima Magbule Hima i Bestar Hima*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine, KI154/17 i 05/18 podnosioci *Basri Deva, Afredita Deava i Društvo sa ograničenom odgovornošću "Barbas"*, Rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. god., stav 61, KI192/18, podnosilac zahteva *Kosovska kompanija za distribuciju i snabdevanje energijom, KEDS d.d.*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 16. avgusta 2019. god., stav 50).
54. Zadatak je Suda da razmotri postupak u celini, što u konkretnom slučaju obuhvata i rešenja žalbenih sudova (vidi, između ostalog, presudu ESLJP u predmetu *Helmerts protiv Švedske* od 29. oktobra 1991, Serija A br. 212, str. 15, st. 31). Dalje, ne spada u nadležnost ESLJP da umesto sopstvene procene činjenica preuzima tumačenje domaćeg suda, a opšte je pravilo da domaći sud ceni dokaze koji mu se podnose. Zadatak Suda je da utvrdi da li je postupak u celini bio pravičan, uključujući i način predočavanja dokaza (vidi, između ostalog, inter alia, predmet *Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, predstavka br. 79/1991/331-404, Izveštaj Evropske komisije za Ljudska prava, stav 34).
55. Vraćajući se na konkretan slučaj i prvu kategoriju žalbenih navoda, Sud primećuje da je za podnosioca zahteva bilo sporna primena člana 4.7.1 Zakona od strane Specijalizovanog veća PKVS i Žalbenog veća PKVS. Sud podseća da član 4.7.1 Zakona glasi:

"Član 4 Nadležnost

1. Specijalna komora ima isključivu nadležnost nad svim predmetima i postupcima koji uključuju bilo koje od sledeće

[...]

7.1 predmet takvog zahteva, pravne stvari, postupka ili predmeta je u isključivoj nadležnosti Specijalne komore kao što je navedeno u stavu 1. ovoga člana, ili..."

56. Sud na osnovu uvida u član 4 Zakona primećuje, da on reguliše pitanje nadležnost Specijalne komore da se bavi predmetnim zahtevima. Shodno zakonu, Specijalizovano veće i Žalbeno veće su sastavni deo Posebne komore Vrhovnog suda, koje kao takve sude u dve sudske instance. Shodno tome Sud ne nalazi spornim pitanje nadležnosti Specijalizovanog veća PKVS, a ni Žalbenog veća PKVS, da se bave predmetnim zahtevom. Štaviše, Sud u zahtevu nije našao da je podnosilac zahteva u bilo kojoj fazi postupka na bilo koji način osporavao ili doveo u pitanje njihovu nadležnost, šta samo po sebi vodi zaključku da su navodi o povredi člana 4.7.1 Zakona koje podnosilac dovodi u vezu sa povredom člana 31. Ustava i člana 6. EKLJP neosnovani.
57. Sud dalje primećuje da podnosilac zahteva smatra da su Specijalizovano veće PKVS i Žalbeno veće PKVS pogrešno primenili član 40. st. 1 tačka 1.3, Zakona. U prilog tome, on je naveo *da se pismeni postupak završava podnošenjem protiv odgovora, a u konkretnom slučaju, sud je odlučio samo po tužbi i odgovoru na tužbu*“.
58. Sud podseća da član 40. st. 1 tačka 3, Zakona glasi,

„Član 40 Prigovori na izbor svedoka i svedoka veštaka

1. Bilo koja stranka može uložiti prigovor na kompetentnost ili podobnost bilo kog predloženog svedoka ili veštaka zahtevajući od sudije (a) na predmetu ili u postupku, da zabrani svedoku ili veštaku da pruži dokaze, bilo u potpunosti ili u posebnoj stvari.

[...]

3. Stranka koja ulaze prigovor mora da navede razloge za prigovor. Svakoj drugoj stranki daje se prilika da podrži ili da se usprotivi prigovoru i da pruži svoje razloge za dati stav; pod uslovom, međutim, da ukoliko se prigovor uloži tokom usmene rasprave,, data prilika bude pružena samo strankama koje prisustvuju raspravi.“

59. S tim u vezi, Sud nalazi, da je u trenutku podnošenja tužbenog zahteva za utvrđivanje prava imovine, tužena, što je u ovom slučaju podnosilac zahteva, imao mogućnost, da podnese svoje prigovore kao i argumente i dokaze kojima je osporavao tužbeni zahtev tužilje, i to čak od trenutka prvog sudskog postupka kada su sudovi rešavali pitanje osnovanosti zahteva za uvođenje privremene mere. Isto tako, podnosilac zahteva je i u žalbenom postupku povodom rešenja za uvođenje privremene mere, pa i tokom drugog sudskog postupka kada su sudovi odlučivali o suštini tužbe, imao mogućnost, a šta je on i uradio, da podnese sve žalbene argumente i dokaze pred sudovima više instance, koje su sudovi podobno i ispitali.
60. U vezi sa navodom podnosioca zahteva da je Žalbeno veće PKVS-a pogrešno utvrdio činjenično stanje u vezi sa vlasništvom navedene imovine, da je vraćeno imovinsko pravo bez zakonskog osnova za vraćanje nepokretne imovine zato što na Kosovu još uvek ne postoji Zakon o povraćaju imovine, Sud primećuje da je Žalbeno Veće PKVS-a u Presudi AC-I-15-0212-A0001 obrazložilo da: *“Na osnovu dokaza koji su razmotreni od strane Specijalizovanog veća, i onih koji se nalaze u spisima predmeta, potvrđuje se da sporna imovina nijednom još od 1957. godine, nije bila na ime DP-a, već je*

bila na ime prethodnika tužilje, i na ime tužilje. U žalbi KAP nije pružila nikaakv dodatni dokaz koji bi mogao da izmeni činjenično stanje koje je utvrđeno od strane Specijalizovanog veća u ožalbenoj presudi. Ista je čitav razlog osporavanja fokusirala na ne održavanje sednice saslušanja, bez davanja bilo kakvog argumenta koji bi mogao da obori dokaze koji su pruženi od strane tužilje. Čak i bez održavanja sednice saslušanja, KAP je imala mogućnost da pruži dokaze i dodatne argumente koji bi bili o prilog istoj, jer je upozorena da se neće održati sudska sednica u skladu sa zakonom, odnosno članom 34 Aneksa Zakona o Posebnoj Komori. Jedini dokaz a koji je bio i u dosijeu pred Specijalizovanim većem, KAP je spomenuo uverenje o vlasništvu koje je bilo na ime DP-a, ali nije dokazao po komo snovu je oma imovina prešla na ime DP-a, kada svi dokazi potvrđuju da je ova imovina bila uvek na ime tužilje.”

61. Štaviše, Sud primećuje da je podnosilac zahteva, između ostalog u žalbi Žalbenom veću PKVS još u postupku odlučivanja povodom zahteva za uvođenje privremene mere pokrenuo i pitanje *aktivne legitimacije za podnošenje tužbe od strane tužilje jer nije dokazano da je tužilja zakonski naslednik svog pretka.*
62. Sud opaža da je Žalbeno veće PKVS pored ostalih odgovora iz žalbe, podnosiocu zahteva pružilo i odgovore upravo povodom pitanja aktivne legitimacije. Tim povodom Žalbeno veće PKVS je zaključilo: *„Žalbeni navod KAP da nije dokazano da je tužilja zakonski naslednik svog pretka je neosnovan jer se iz dokaza koji se nalaze u spisu predmeta jasno vidi da je tužilja Z.H. bila vlasnica ove imovine od 1957. godine, a i tužbu je podnela ona lično“.*
63. Sledstveno tome, Sud i ostale tvrdnje podnosioca zahteva koje se odnose na činjenicu da Žalbeno veće PKVS nije hronološkim redom ispitalo i odgovorilo na sve njegove žalbene navode nalazi kao neosnovane, iz čega proizilazi da Sud u odlukama Specijalizovanog veća PKVS i Žalbenog veća PKVS, nije našao ništa što bi vodilo zaključku da su redovni sudovi pogrešno ili proizvoljno promenili relevantne zakonske propise, što vodi zaključku da nema ni povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLjP, u vezi sa prvim delom navoda podnosioca zahteva.

ii) navodi koje podnosilac u zatevu podiže na nivo ustavnosti u vezi sa povredom člana 31. Ustava i člana 6. EKLjP

64. Po mišljenju Suda, navode koje podnosilac podiže na nivo ustavnosti u cilju izgradnje navodnih povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLjP, su navodi koje on dovodi u vezu sa činjenicom da su Specijalizovano veće PKVS i Žalbeno veće PKVS, doneli presude kojima su rešili pitanje predmetne imovine, a da je pri tome izostala javna rasprava.
65. S tim u vezi, Sud podseća da “pravo na javnu raspravu“ kao jedan od elemenata prava na pravično suđenje podrazumeva pravo stranke da bude prisutna na sudu. Konkretnije, koncept pravičnog suđenja zahteva da se vodi takozvani raspravni postupak, gde stranke u parničnom postupku imaju pravo da znaju i iznose komentare na mišljenja ili dokazni materijal koji ulaže druga strana. U

krivičnom postupku, poštovanje ovog principa podrazumeva da obe strane, i tužilac i odbrana, moraju imati mogućnost potpunog uvida i davanja mišljenja i komentara na podneske i dokaze suprotne strane (vidi presudu ESLJP *Brandstetter protiv Austije*, Aplikacija br.11170/84,112876/87 13468/87 od 28. Avgusta 1991 godine, presudu *Bricmont protiv Belgije*, aplikacija br.10857/84 od 7.jula 1989. godine).

66. Kada je reč o ovom elementu, ovo pravo znači da podnosilac zahteva treba lično da učestvuje na raspravi. Mora se naglasiti da praksa ESLJP na osnovu člana 6. stav 1. EKLJP ne pravi značajnu razliku između slučajeva kada podnosilac predstavke nije bio lično prisutan, već je bio zastupljen preko svog advokata, i onih slučajeva gde je u domaćim sudovima postupak vođen na osnovu pismenih dokaza, bez saslušanja zastupnika stranaka. U kontekstu prava na javnu raspravu, ESLJP je stavio naglasak na razliku između slučajeva u kojima je podnosilac predstavke mogao lično da prisustvuje raspravi i onih u kome takvu mogućnost nije imao. Mada prisustvo advokata u sudnici može biti relevantno u kontekstu kršenja nekih drugih prava garantovanih članom 6. kao što su prava koja su garantovana u tačkama (b) i (c) stava 3) gde u centru pažnje na osnovu člana 6. stav 1. mora biti lično prisustvo podnosioca predstavke u sudu (vidi presudu ESLJP *Göç protiv Turske*, aplikacija br.36590/97, od 11. jula 2002. godine).
67. Sud isto tako želi da napomene da je kao koncept člana 6. Konvencije, ESLJP, u svojoj praksi utvrdio, da je isto tako moguće i odreći se većine prava po osnovu člana 6. EKLJP, pa samim tim i prava na javnu raspravu. ESLJP je u slučaju *Poitrinol protiv Francuske* smatrao da se lice može odreći svog prava da prisustvuje raspravi, bilo u krivičnoj, bilo u građanskoj parnici. Međutim, to odricanje mora biti nedvosmisleno i moraju biti poštovane minimalne zaštitne mere primerene značaju tog čina (vidi presudu ESLJP *Poitrinol protiv Francuske*, aplikacija br. 14032/88 od 23. novembra 1993. godine).
68. U tom kontekstu Sud želi da doda, da pravo na prisustvovanje raspravi ne znači i obavezu vlasti da dovedu stranke na suđenje, ako one same ne ulože dovoljno truda da učestvuju u postupku (vidi, mutatis mutandis, presudu ESLJP u slučaju *Nunes Dias protiv Portugalije aplikacija br.55391/13, 57728/13 i 74041/13 od 6. novembra 2018. godine*). Vlasti su dužne da ih obaveste o predstojećim raspravama, međutim, član 6. ne daje strankama u sporu automatsko pravo da ih sud na poseban način natera da učestvuju u samom postupku (vidi odluku *Nikolay Bogonos protiv Rusije*, aplikacija br. 68798/01, od 5. februara 2004. godine).
69. Sud, sagledavajući konkretan navod podnosioca zahteva o neodržavanju javne rasprave u okviru navedenih principa ESLJP, primećuje, da je Specijalizovano veće PKVS, u postupku pre održavanja raspravne sednice povodom tužbenog zahteva za utvrđivanje prava nad imovinom, donelo nalog C-II-14-0140-C0001, u kome je obavestilo stranke u postupku, da on sam neće nastaviti sa prikupljanjem dokaza u konkretnom slučaju. Štaviše, Specijalizovano veće PSKV, je pozvalo stranke da dostave dodatne podneske, argumente ili zahteve u ovoj fazi postupka u roku od 7 (sedam) dana od dana prijema obaveštenja.

70. Sud primećuje da je takav stav Specijalizovano veće PKVS donelo iz razloga što su stranke u postupku (tužilja i podnosilac zahteva), njemu već dostavile dokaze i argumente pre početka prvog sudskog postupka, odnosno pre nego što je ono odlučilo o zahtevu za uvođenje privremene mere, koji su kao takvi njemu bili sasvim dovoljni da odluči i o pitanju tužbe za utvrđivanje imovinskih prava.
71. Konkretnije, tužilja je u tužbi za utvrđivanje prava svojine donela dokaze kojima je podupirala svoje tvrdnje da njoj kao vlasnici predmetne imovine pripadaju i vlasnička prava nad predmetnom imovinom.
72. Isto tako podnosilac zahteva u svojstvu tužene je podneo odgovor na tužbu, kojim je pokušao da ospori tužbene zahteve tužilje, navodeći između ostalog pitanje legitimiteta tužilje kao i pitanje vlasništva nad predmetnom imovinom.
73. Sud primećuje da je Specijalizovano veće PKVS, imajući u vidu da stranke nisu u propisanom roku dostavile njemu dopunske argumente, dokaze ili zahtev za održavanje raspravne sednice, donelo novi nalog C-II-14-0140-C0001, u kome je obavestilo stanke da *„s obzirom na to da u postupku ne postoje sporna pitanja koja se moraju dodatno razjasniti u pogledu materijalnih činjenica za odlučivanje u predmetu ili predmetnoj stvari, Specijalizovano veće II odlučuje da oslobodi postupak od prikupljanja dodatnih dokaza“*.
74. Sud primećuje da je Specijalizovano veće PKVS, takav stav zauzelo na osnovu člana 34.3 i 5 Aneksa Zakona br. 04/L-033 o PKVS, koji predviđa:
- „Član 34 Preliminarni izveštaj sudije pojedinca
[...]
3. Na osnovu preliminarnog izveštaja, Specijalno veće može da donese naredbu o nepotrebnosti prikupljanja svedočenja ili drugih dokaza ako oceni da više nema istinskog osporavanja materijalnih činjenica neophodnih za odlučivanje po predmetu.
[...]
5. Ako je naredba o nepotrebnosti prikupljanja dokaza doneta shodno navedenom stavu 3. ovog člana 4, odredbe člana 11 ovog Aneksa ne primenjuju se na tužbeni zahtev.“*
75. Po mišljenju ovog suda, Specijalizovano veće PKVS je obaveštavajući stranke u postupku, da u propisano roku mogu njemu da dostave nove dokaze ili iznesu nove argumente, kao i o mogućim pravnim posledicama koje mogu da nastupe ako to ne urade, ispunilo zakonske obaveze prema strankama u postupku.
76. Upravo podnosilac zahteva, kao stanka koja pretenduje i tvrdi da ima pravo svojine nad predmetnom imovinom, bi trebao da preduzme sve zakonom predviđene pravne radnje koje bi mu omogućile da pred sudom one budu detaljno obrazložene i argumentovane, u stvari, podnosilac zahteva bi trebao da pred Specijalizovanim većem PKVS aktivno učestvuje u samom postupku.
77. Sud želi da napomene da je aktivno učešće stranke u postupku još jedan od elemenata prava na javnu raspravu koji podrazumeva da lice protiv koga je podneta tužba u građanskoj parnici treba, ne samo da bude prisutno pred

sudom, već to lice mora osim toga, da bude u stanju da aktivno učestvuje u postupku bez ograničenja.

78. U tom kontekstu, Sud primećuje da je upravo podnosilac zahteva postupio suprotno ovom načelu time što nije u propisanom roku odgovorio na nalog nadležnog organa i preduzeo potrebne radnje od kojih bi možda i zavisio tok i sam ishod sudskog postupka. Njegova ne aktivnost u postupku nije nastupila kao rezultat nekih ograničenja ili zabrana od strane Specijalizovanog veća PKVS. U stvari Specijalizovano veće PKVS je shodno spisima predmeta, uložilo dovoljno truda, i omogućilo je podnosiocu zahteva da aktivno učestvuje u postupku. Međutim načelo prisustvovanja javnoj raspravi ne znači i obavezu Specijalizovanog veća PKVS da i fizički dovede stranke na suđenje, ako one same ne ulože dovoljno truda da učestvuju u postupku (vidi odluku ESLJP u slučaju *Nunes Dias protiv Portugalije*).
79. U svetlu navedenog, Sud ne može a da ne iznese i svoje zapažanje, a to je da je podnosilac zahteva pod pretpostavkom da je u propisanom roku podneo nove dokaze, argumente ili zahtev Specijalizovanom veće PKVS za održavanjem javne raspravne sednice, koji bi podržao valjanim argumentima i dokazima, moglo dovesti do toga, da Specijalizovano veće PKVS, nađe za potrebu da na osnovu njih sazove i javnu raspravnu sednicu gde bi tuženi i tužilja imali mogućnost da pred sudom i usmeno iznesu i razmene argumente.
80. Takvim svojim neaktivnim postupkom, podnosilac zahteva se i u formalnom smislu „dobrovoljno odrekao od prava“ na javnu raspravu kao jednog segmenta prava na pravično i nepristrasno suđenje.
81. Imajući u vidu pomenutu praksu ESLJP, Sud je mišljenja da je Specijalizovano veće PKVS poštovalo „minimalne zaštitne mere“, koje se zahtevaju praksom ESLJP (vidi pomenuti slučaj *Poitrinol protiv Francuske*). Štaviše, Sud posebno želi da napomene da nije obaveza redovnih sudova, da preduzimaju „poseban trud“ kako bi naterali stranku da aktivno učestvuje u postupku ili kako bi je doveli da prisustvuje toku suđenja, takva odluka je prepuštena samoj stranci da je donese (vidi pomenuti slučaj *Nikolay Bogonos protiv Rusije*).
82. Sud dalje primećuje da podnosilac zahteva navodi da je *Žalbeno veće PKVS u žalbenom postupku povredilo član 7. stava 1. Ustava Republike Kosovo, kojim je utvrđeno da sudovi sude o društvenim vrednostima uz poštovanje načela jednakosti, ne narušavajući ljudska prava i slobode i vladavinu prava, pri tome ne pružajući nikakva konkretna objašnjenja i dokaze kojima bi on opravdao svoje navode.*
83. Štaviše, Sud nalazi da je *Žalbeno veće PKVS u obrazloženju presude dalo detaljna objašnjenja za sve žalbene navode koje je podnosilac zahteva podigao pred Žalbenim većem PKVS iz čega proizilazi da su i ovi navodi podnosioca zahteva nesnovani.*
84. Sud na osnovu analize, kako navoda podnosioca koji su se odnosili na pitanje zakonitosti, tako i navoda koji su se odnosili na pitanje ustavnosti, nije našao da su postupci pred Specijalizovanim većem PKVS i Žalbenim većem PKVS, na bilo koji način bili nepravični ili proizvoljni da bi Ustavni sud bio uveren da su

podnosiocu zahteva uskraćene bilo kakve procesne garancije, što bi dovelo do povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje, garantovano članom 31. Ustava, odnosno članom 6. EKLjP-a, a samim tim, Sud zaključuje da nema ni povrede drugih članova Ustava i EKLjP koje je podnosilac zahteva naveo u zahtevu.

85. Sud naglašava da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLjP (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, od 5. decembra 2013. godine).
86. Dakle, zahtev podnosioca je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglašeni neprihvatljivim u skladu sa pravilom 39. (2) Poslovnika.

Zahtev za privremenu meru

87. Sud podseća da podnosilac zahteva takođe traži od Suda da uvede privremenu meru, "*kako bi se zabranilo otuđenje, raspodela ili pravno opterećenje nad predmetnom imovinom*".
88. Međutim, Sud je upravo zaključio da se zahtev podnosioca treba proglašiti neprihvatljivim na ustavnim osnovama.
89. Stoga, u skladu sa članom 27.1 Zakona, i u skladu sa pravilom 57. (4) (a) Poslovnika o radu, zahtev podnosioca za privremenu meru treba da se odbije, jer isti ne može da bude predmet razmatranja pošto je zahtev proglašen neprihvatljivim.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.1. i 7. Ustava, članovima 20 i 27.1 Zakona i pravilima 39. (2) i 57. (1) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 26.februara 2020 godine, je jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Remzije Istrefi-Peci

Predsednica Ustavnog suda

Artta Rama-Hajrizi